

Luonnos hallituksen esitykseksi ulkomaalaista kasvuyrittäjää ja yrittäjää koskevan sääntelyn uudistamiseksi

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteltu hallituksen esitys ulkomaalaislain, Innovaatiokeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain ja lain henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttoprosessissa muuttamisesta. Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriön johdolla työryhmässä, jossa edustettuina ovat olleet sisäministeriö, Business Finland, Elinvoimakeskus ja Maahanmuuttovirasto.

Esityksessä ehdotetaan, että kasvuyrittäjän oleskelulupaprosessi muutetaan kaksivaiheiseksi, jossa Business Finlandin suorittama arvio hakijan yritystoiminnasta suoritetaan osana oleskelulupaharkintaa osapäätösmallina. Lisäksi hankkeessa valmistellaan lainsäädäntömuutokset kasvuyrittäjän oleskeluluvan edellytyksien selkeyttämiseksi lakiin ja Y-tunnuksen edellyttämisestä luopumiseksi yrittäjän ensimmäisen oleskeluluvan kohdalla, mikäli yritystoiminta ei ole vielä käynnissä Suomessa.

Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle lokakuussa 2026.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan työperusteinen maahanmuutto on Suomen talouskasvun ja palvelujen turvaamisen kannalta erittäin tärkeää. Työperusteinen maahanmuutto on osa hallituksen työllisyystavoitteen saavuttamista, ja osajapulaan vastataan panostamalla kansainväliseen rekrytointiin, vahvistaen samalla edellytyksiä talouden kasvuun. Hallitusohjelman mukaisesti työperusteista maahanmuuttoa sujuvoitetaan, hallitaan ja väärinkäytökset estetään.

Työ- ja elinkeinoministeriö käynnisti vuonna 2024 selvityksen työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien sääntelytasojen haavoittuvuuksista Suomen muuttuneessa turvallisuustilanteesta. Selvityksessä havaittiin ongelmia erityisesti kasvuyrittäjien lupajärjestelmässä ja katsottiin tarpeelliseksi tarkastella kasvuyrittäjän ja yrittäjän oleskelulupia erikseen. Työ- ja elinkeinoministeriö käynnisti 3.6.2025 erillisen selvityshankkeen kasvuyrittäjän ja yrittäjän oleskelulupien uudistamistarpeista (VN/13397/2025). Hankkeessa tunnistettiin näihin lupiin liittyviä haavoittuvuuksia, arvioitiin muutostarpeita ja tarkasteltiin vaihtoehtoisia malleja lupaperusteiden uudistamiseksi.

Selvityksessä ilmenneet merkittävimmät haasteet liittyvät kasvuyrittäjän oleskelulupaan. Kasvuyrittäjän oleskeluluvan tarkoituksenmukaisessa käytössä on havaittu laajoja ongelmia ja lupaperuste aiheuttaa odotettua enemmän työtä Business Finlandille ja Maahanmuuttovirastolle. Selvityksen perusteella on katsottu tarpeelliseksi yhdenmukaistaa kasvuyrittäjän oleskelulupaprosessia yrittäjän lupaprosessin kanssa ja sisällyttää Business Finlandin arvio osaksi varsinaista maksullista oleskelulupamenettelyä. Business Finlandin osuuden maksullisuuden arvioidaan vähentävän kokeiluluontoisia hakemuksia ja uusintahakemuksia, joita on esiintynyt merkittävässä määrin. Muutoksen myötä tiedonvaihto Maahanmuuttoviraston ja Business Finlandin välillä paranisi, kun viranomaiset voisivat toimia saman tietojärjestelmän sisällä. Hallituksen työllisyyden ja yrittäjyyden ministerityöryhmä linjasi 19.12.2025 selvityksen pohjalta valmisteltavista säädösmuutoksista.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on ehkäistä väärinkäytöksiä, tehostaa viranomaisresurssien käyttöä ja samalla sujuvoittaa maahantuloa lupaedellytykset täyttävälle kasvuyrittäjille. Tähän pyritään uudistamalla kasvuyrittäjän oleskelulupa kaksivaiheiseksi prosessiksi, jossa Innovaatorahoituskeskus Business Finland arvioi kasvuyrityksen liiketoiminnan osana maksullista oleskelulupahakemusta. Muutoksella pyritään vähentämään perusteettomia - ja uusintahakemuksia, parantamaan viranomaisten välistä tiedonvaihtoa ja sujuvoittamaan väärinkäytösten havaitsemista. Kasvuyrittäjän oleskelulupaehdot myös täsmennetään lakiin läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Lisäksi yrittäjän ensimmäisen oleskeluluvan yhteydessä luovutaan Y-tunnuksen vaatimuksesta tilanteissa, joissa liiketoiminta ei ole vielä käynnistynyt, mikä selkeyttää sääntelyä ja rekisterikäytäntöjä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/1489/2026.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamo, PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/1489/2026. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla

(valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM003:00/2026). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan **viimeistään 8.7.2026**.

Valmistelijat

Lisätietoa:

erityisasiantuntija Tuulia Muuronen, +358 295 047 355
etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM003:00/2026> - Linkki TEM:n hankesivuille.

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM003:00/2026> - Länk till arbets- och näringsministeriets projektsidorna.

Liitteet:

[HE-luonnos.pdf](#)

[RP utkast - huvudsakliga innehåll och lagförslag.pdf](#)

Jakelu:

Aalto yliopisto
Ahvenanmaan hallintotuomioistuin
Ahvenanmaan maakuntahallitus
AKAVA
Amcham Finland
AMS (Ahvenanmaan TE-toimisto tv.)
Business Espoo
Business Finland
Business Tampere

Business Turku
Business Vantaa
BusinessOulu
Eduskunnan oikeusasiamies
EK
Espoon kaupunki
Etä-Pohjanmaan elinvoimakeskus
FiBAN
Foreign Specialists in Finland
Helsingin HAO
Helsingin kauppakamari
Helsingin kaupunki
Helsingin yliopisto
Helsinki Partners
Herizon Ry
Hämeenlinnan HAO
International Working Women of Finland
Itä-Suomen elinvoimakeskus
Itä-Suomen HAO
Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
KEHA
Keski-Suomen elinvoimakeskus
Keskuskauppakamari
Kiuas - Collective Founder Office
Korkein hallinto-oikeus
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kuntaliitto
Lapin elinvoimakeskus
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lupa- ja valvontaviraston työsuojeluosasto
Maahanmuuttovirasto
Maria 01
Moniheli
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Oulun kaupunki
Pohjanmaan elivoimakeskus
Pohjois-Suomen elinvoimakeskus
Pohjois-Suomen HAO
Poliisihallitus
Pääomasijoittajat
Red Brick
SAK
Sisäministeriö
Sisä-Suomen elinvoimakeskus
Sosiaali- ja terveysministeriö
Startup Refugees
STTK
Suojelupoliisi
Suomen Ekonomit
Suomen Startup yhteisö

Suomen yrittäjät
Tampereen kaupunki
Tampereen yliopisto
Tekniikan Akateemiset
Turun HAO
Turun kaupunki
Turun yliopisto
Ulkoministeriö
Uudenmaan elinvoimakeskus
Uudenmaan Liitto
Vaasan HAO
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne yrittäjän oleskelulupaa koskevasta muutoksesta.

Lausuntonne kasvuyrittäjän oleskelulupaa koskevasta muutoksesta.

Muut huomionne ehdotuksesta.

Hämäläinen Sonja
Työ- ja elinkeinoministeriö

Muuronen Tuulia
Työ- ja elinkeinoministeriö